

Innst. S. nr. 198

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument nr. 8:79 (2002-2003)

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Gjermund Hagesæter om endringer i petroleums-skattesystemet

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det tar lang tid å snu trender i oljeindustrien. Man må tenke langsiktig for å sikre kontinuerlig utvikling på norsk sokkel. Skattesystemet for oljeindustrien må derfor være gjenstand for en grundig gjennomgang, slik at samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer også kan bli bedriftsøkonomisk lønnsomme. Dette gjelder både oppstart av nye, små felt så vel som forlenget produksjon i modne områder. Oljenæringen kan ikke lenger primært være et skatteobjekt som eksisterer for å fylle Petroleumsfondet.

På britisk sokkel gikk man inn i oljealderen rundt ti år før Norge. Også der har man opplevd en sterk nedgang. Aktiviteten fikk likevel nytt liv etter at myndighetene for ti år siden senket skattenivået. Frem til 1993 medførte en særskatt på 75 pst. et marginalt skattenivå på rundt 90 pst. På samme måte som i Norge gjorde det mindre oljeforekomster lite lønnsomme. Etter skattenivået ble redusert tok leteaktiviteten seg betraktelig opp. Det er viktig at norske myndigheter gjør nødvendige endringer før også norsk oljenæring går inn i en alvorlig nedtur.

Forslagsstillerne viser også til arbeidet som skjer i Kon-Kraft. Dette arbeidet innebærer identifisering og iverksetting av tiltak for å styrke sokkelen, deriblant mulige endringer i skattesystemet. Det er nødvendig å nå sikre en gjennomgang av petroleums-skattesystemet, hvor man derved drar konkret nytte av Kon-Krafts arbeid.

Forslaget er nærmere redegjort for i dokumentet.

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om petroleumsbeskatningen så raskt som mulig etter at konklusjonene fra Kon-Kraft er kjent."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Roald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihaugen og Hill-Marta Solberg, fra Høyre, Svein Flåtten, Torbjørn Hansen, Heidi Larssen og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, lederen Siv Jensen og Per Erik Monsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfohn og Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Morten Lund, fra Venstre, May Britt Vihovde, og fra Kystpartiet, Steinar Bastesen, viser til at dokumentet 18. mars 2003 ble oversendt finansminister Per-Kristian Foss til uttalelse. Hans svarbrev 26. mars 2003 følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil bemerke at det norske petroleums-skattesystemet nylig har vært gjenstand for en bred vurdering gjennom Petroleums-skatteutvalget som belyste temaet grundig i NOU 2000:18, og at oppfølgingen av utvalgets arbeid har ført til enkelte justeringer i skattesystemet, bl.a. tiltak for å redusere inngangsbarrierer for nye selskaper i petroleumsvirksomhet.

Flertallet finner grunn til å peke på at analysene fra utvalget viste at gjeldende system er investeringsvennlig ved å gi gunstige investeringsbaserte fradrag

og at dette fører til at enkelte investeringer som er samfunnsøkonomisk ulønnsomme før skatt, kan bli lønnsomme. Omvendt er det mindre grunn til å anta at samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer hittil ikke har vært gjennomført fordi skattesystemet fører til at de blir bedriftsøkonomisk ulønnsomme etter skatt.

Flertallet viser til at utvalgets arbeid lå til grunn for Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 86 (2000-2001) om endringer i petroleumsskatteloven og at et stort flertall i komiteen etter en grundig drøfting i den tilhørende Innst. O. nr. 106 (2000-2001) sluttet seg til ovennevnte synspunkter om petroleumsskattens generelle virkemåte.

Flertallet viser også til at i de senere årene har vært gjennomført en rekke tiltak til gunst for petroleumsindustrien, som gradvis utfasing av produksjonsavgift, reduksjon av CO₂-avgiften på sokkelen, at underskudd kan fremføres med rente og også overdras til overtakende selskap, samt at departementet i et høringsutkast har foreslått å oppheve fjerningstilskuddloven.

Flertallet finner grunn til å peke på at selv om investeringsnivået i norsk petroleumsindustri fortsatt holder seg på et høyt nivå i noen år fremover, så viser regjeringens utviklingsscenarier fra St.meld. nr. 38 (2001-2002) at dette kan endre seg, og det er flertallets oppfatning at en redusert leteaktivitet på norsk sokkel kan være bekymringsfull med tanke på sysselsettingen i deler av næringen.

Flertallet vil i den anledning peke på de utredninger som petroleumsindustrien nå selv gjør både med hensyn til beskatning og øvrig aktivitet i petroleumsindustrien og mener at blant annet disse utredninger kan gi nyttige innspill til en gjennomgang av så vel tempoet i nye utvinningstillatelser som de totale rammebetingelser for selskapene. Herunder bør særlig de fremtidige betingelser og incentiver for utvinning av små og marginale felt og såkalt "haleproduksjon" vurderes.

Flertallet viser i den anledning til Stortingets behandling av St.meld. nr. 38 (2001-2002), Innst. S. nr. 87 (2002-2003) om olje- og gassvirksomheten, hvor et flertall i komiteen uttrykte at så vel "haleproduksjon" som utnyttelse av mindre felt kunne kreve justeringer av rammebetingelsene, blant annet vurdering av skatte-tilpasninger.

Flertallet viser til ovenstående og til finansministerens brev til komiteen av 26. mars 2003 og har merket seg at finansministeren på egnet måte vil komme tilbake til Stortinget med vurderinger av rammebetingelsene på skattesiden, herunder vurderinger av det utredningsarbeidet som nå gjennomføres av Kon-Kraft i det såkalte "skatteprosjektet".

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Dokument nr. 8:79 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Gjermund Hagesæter om endringer i petroleumsskattesystemet - vedlegges protokollen."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer flertallets manglende vilje til allerede gjennom behandlingen av dette dokument å slå fast behovet for en gjennomgang av petroleumsskattningen.

Disse medlemmer viser til at forskjellen i verdiskapning mellom "forvittringsbanen" og "den langsiktige utviklingsbanen" frem mot 2050 er anslått til mer enn 2 000 mrd. kroner med dagens oljepris.

Disse medlemmer viser videre til at dersom det ikke blir lagt til rette for økt norsk verdiskapning, blant annet ved et forbedret petroleumsskattesystem, er faren stor for at petroleumproduksjonen vil gå inn i "forvittringsbanen". Ved dette scenariet anslår bransjen at oljeproduksjonen på norsk sokkel vil falle ned mot nesten null allerede omkring 2020.

Disse medlemmer mener derfor at det haster med å få til endringer i petroleumsskattesystemet som i større grad legger til rette for økt verdiskapning og utnyttelse av eksisterende oljefelt.

Disse medlemmer viser likevel til finansministerens brev til finanskomiteen av 26. mars 2003 og har merket seg at finansministeren på egnet måte vil komme tilbake til Stortinget med vurderinger av rammebetingelsene på skattesiden, herunder vurderinger av det utredningsarbeidet som nå gjennomføres av Kon-Kraft i det såkalte "skatteprosjektet".

Disse medlemmer forutsetter at en slik vurdering vil forelegges Stortinget raskt, og vil med bakgrunn i dette støtte forslaget om at Dokument nr. 8:79 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Gjermund Hagesæter om endringer i petroleumsskattesystemet - vedlegges protokollen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:79 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Gjermund Hagesæter om endringer i petroleumsskattesystemet - vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 6. mai 2003

Siv Jensen
leder

Svein Flåtten
ordfører

Vedlegg

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 26. mars 2003

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Gjermund Hageseter om endringer i petroleums-skattesystemet

Jeg viser til brev fra Finanskomiteen av 18. mars 2003 hvor det bes om en uttalelse vedrørende privat forslag om endringer i petroleumsbeskatningen.

Stortingsrepresentantene Siv Jensen, Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Gjermund Hageseter foreslår i Dokument nr. 8:79 (2002-2003) at Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om petroleumsbeskatningen så snart som mulig etter at konklusjonene fra KonKraft er kjent.

Stortingsrepresentantene hevder at forutsetningene for norsk sokkel er blitt betydelig endret de siste ti-årene. Funnene er små, konkurransen fra andre områder er stor og langsiktige forventninger om oljepris er lavere enn tidligere. Signalene fra bransjen om videre leteaktivitet er nedslående.

Videre hevder stortingsrepresentantene at dagens petroleums-skattesystem er innrettet i forhold til petroleumsvirksomhetenes historie, som var preget av store langsiktige prosjekter. Norsk petroleumsvirksomhet har gått inn i en moden fase. De nye feltenes størrelse, beliggenhet, vanddyp og avstand til markedet gjør leting og utvinning mer krevende. Vilråene for petroleumsvirksomheten har utviklet seg betraktelig, men uten at skattesystemet har blitt fulgt opp. Dette har ifølge stortingsrepresentantene gjort tiden overmoden for justeringer i skattesystemet.

Leverandørindustrien har ifølge forslagsstillerne blitt et indirekte offer for dagens skattesystem. Svak inntjening øker både sjansen for konkurs og manglende muligheter for ekspansjon og kan få alvorlige konsekvenser for både for industrien og ressurseierne. Hvis norske aktører ikke makter å videreutvikle kompetansen og konkurransekraften, vil norske leverandørers markedsposisjon gradvis forvitte. Dersom Norge skal sikre en langsiktig optimal utnyttning av olje- og gassressursene, er det ifølge stortingsrepresentantene viktig at Stortinget/Regjeringen tar aktive grep for å unngå stagnasjon i aktiviteten på sokkelen.

Forslagsstillerne viser til slutt også til arbeidet som skjer i KonKraft. Dette arbeidet innebærer identifisering og iverksetting av tiltak for å styrke sokkelen, deriblant mulige endringer i skattesystemet. Forslagsstillerne mener at det er nødvendig å nå sikre en gjennomgang av petroleums-systemet, hvor man derved drar konkret nytte av KonKrafts arbeid. Stortingsrepresentantene foreslår at Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om petroleumsbeskatningen så raskt som mulig etter at konklusjonene fra KonKraft er kjent.

Petroleums-skattesystemet ble nylig vurdert i NOU 2000:18 Skatting av petroleumsvirksomhet, og oppfølgingen av dette utvalget førte til enkelte justerin-

ger i skattesystemet med sikte på å hindre at uvedkommende renteutgifter ble ført til fradrag mot særskatten og å redusere skattemessige inngangsbarrierer for nye selskaper. Analysene til utvalget viser også at gjeldende petroleums-skattesystem er investeringsvennlig ved å gi gunstige investeringsbaserte fradrag. Dette fører til at enkelte investeringer som er samfunnsøkonomisk ulønnsomme før skatt, kan bli bedriftsøkonomisk lønnsomme etter skatt. Det er derimot mindre grunn til å anta at samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer ikke blir gjennomført fordi skattesystemet fører til at de blir bedriftsøkonomisk ulønnsomme. Det vises til departementets vurderinger i Ot. prp. nr. 86 (2000-2001) og Innst. O. nr. 106 (2000-2001) der flertallet, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, slutter seg til departementets generelle vurderinger.

Investeringene for felt i drift og feltutbygginger forventes å vokse relativt sterkt i år og holde seg på et høyt nivå i noen år fremover. Når det gjelder fallet i letevirksomheten har imidlertid flere selskaper gitt uttrykk for at det først og fremst er mangel på leteareal som er den kritiske faktoren og ikke skattesystemet.

Det er også grunn til å peke på en rekke tiltak gjennom de senere årene som har vært til gunst for petroleumsindustrien:

- Produksjonsavgiften fases gradvis ut og vil være helt borte fra 2006
- CO₂-avgiften på sokkelen har blitt redusert
- Underskudd kan nå fremføres med rente
- Ved opphør av virksomheten på norsk sokkel kan ev. underskudd overdras til overtakende selskap
- Departementet har i et høringsutkast foreslått å oppheve fjerningstilskuddsloven. Dette har vært et ønske fra oljeindustrien

Til slutt vil jeg også minne om at salget av SDØE-andeler til Statoil og andre har medført at en større del av den ekstraordinære avkastningen i petroleumssektoren må hentes inn gjennom skattesystemet. Dette stiller svært store krav til utformingen av skattesystemet for å sikre at verdiskapingen blir størst mulig.

Det er et klart mål for Regjeringen at verdiskapingen på norsk sokkel, og statens inntekter som følge av denne, blir høyest mulig. For å oppnå dette følger Regjeringen utviklingen nøye, og utredningene fra petroleumsindustrien, både "Skatteprosjektet" og "Aktivitetsprosjektet" vil være viktige innspill. Etter min vurdering er det imidlertid ikke hensiktsmessig om man alt nå skal legge til grunn at disse utredningene skal føre til endringer i petroleums-skatteloven, slik et vedtak om å legge frem forslag for Stortinget om endringer i petroleums-skatten innebærer. Jeg legger imidlertid uansett opp til å komme tilbake til Stortinget med en vurdering av utredningene på egnet måte.

